

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr., a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popoacă Nr. 115.

Se prenumără și la poșta și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înajiază

Numeri singuratici a 5 cr. se vând la »Tipografia« soc. pe acțiun

Numeri singuratici a 20 bani se vând la librăria G. Carjan, Ploiești

Articolul din „Unirea”

Pentru a înțelege întreg cinismul revoltător al acestui act îndrăzneț, dăm aci articolul din „Unirea” al părintelui Pop:

„Cumpănind tenoarea acestui circular și cele două decise publicate în nr. 30 și 32 al „Unirea”, aduse cu consimțământ unanim al preoților din aceste două tracte ale diecesei orădane; ear’ de altă parte fiindu-ne în bună aducere aminte mulțimea de decise și nonime a preoției din celelalte două diecese; mărturisesc sincer, că nu pot, înedul, să-mi explic înținuța nici scopul Măriei Sale!”

Ved, cumcă știința, morala și disciplina sunt acele virtuți cardinale, ce le așteaptă dela preoți; — dar’ atunci cum se ne explicăm conglomeratul epitetelor drăgălate din laudatul circular, când pe noi chiar aceste trei ne-au condus în aducerea deciselor noastre? Știința ne-a ajutat să desfășurăm lucrul așa precum este, — fără patimă; — morala ne-a îndemnat să punem stavila molochului, să nu intre în tractul nostru pe conțul conștiinței, onoarei și libertății noastre; ear’ disciplina — a cărei model am fost și dorim a fi — ne-a făcut: se jurăm — de nou — fidelitate și supunere canonică arhierului nostru; — și ca aceasta să o poată face și ceilalți frați preoți, pentru aceea, dorim sinod diecesan!”

E cu neputință, ca aceste grele chestiuni să cadă afară de competența conferențelor tractuale și în diecesa noastră, — de oare-ce mai mare abuz nu-mi pot închipui, decât când am răbda să fim aruncați — noi, preoții — lumina lunei, și sarea pământului, (Mat. V. 13.14) în brațele molochului neconfesional, care numai de frica lui Dumnezeu nu are știre, apoi de oameni, nici habar! Exemplu e trecut — nu prea îndepărtat — și chiar prezentul!

Apoi §. 27 din decr. III. al statulelor noastre diecesane, sună așa: „Pe lângă toate-ace biserici — ca institutul mântuirii — nu voeste moartea păcătoșilor, ci — se se întoarce și se-i vindecă pe ei” (Mat. 13.15); totuși aceste enunțiațiuni salutare și principii de urmat numai așa vor putea avea efectul dorit, dacă se va aplica „securu” la rădăcina pomului.” (Mat. 3. 10).

Așadar nu de aceea o lipsă, se stăm cu mâinile în sîn, ci de aceea, se ne consolidăm și organizăm, ca momentul decisiv se nu ne afle deranjați în apărarea drepturilor sumpelii noastre bisericii!

Noi — preoții din parochiile cele mai slabe — nu așteptăm nici un bine dela guvern, care numai serviciile hazafias — înțelegi: corțosești — le onorează și nu și cele religioase-morale-culturale; pentru aceea nici pe departe nu sîntem de acord cu acei — din darul lui Dumnezeu puțini — domni frați preoți, cari, în tăcere, și în trecut au usat, la recomandarea potențatorilor, de subsidul gras al statului (deși per tangentem se fie zis: posed cele mai bunișoare benefiții din diecesă); ci noi ne îndestulim cu presuriciu saraacă a poporului nostru, cu care vom să trăim și se murim ca preoți români catolici, și nu ca slujbași ai statului neconfesional.

Altum, oare epitele amintite meritau-le-am ori ba? las se judece onorabilul public citor al „Unirea”.

Sasari, la 21 August 1899.

Alexiu Pop, paroch greco-catolic.

Indignarea clerului.

Întreg clerul românesc, constînd de demnitatea sa e revoltat în suflet de atîtuțina insolentă și provocătoare a „patrioticului” vicar. Se vede această indignare și din articolul Din Bihor, scris tot de un preot, ce publicăm, la alt loc. E în interesul bine înțeles al bisericii ca blîndul arhieru al Orăzei se nu mai lase pe nefastul canonic la cărna lucrurilor și se pună frîn as primei deplasate ce o aplică cu atîta cinism, unde nu trebuie. Preoții trebuiesc îmbărbătați la abnegațiune, ca se nu se înjuge la carul statului; pentru considerați materiale, ear’ nu înjugați trebuie, cum o face ridicolul Torquemada dela Oradea-mare.

Abonament lunar pentru Septembrie st. vechiu

Administrația ziarului „TRIBUNA”

Administrația și maghiarisarea.

(m.) Am accentuat de atâtea-ori și am arstat, că șovinismul, ca o boală infectă a pîtruns în toate paturile poporului maghiar. Nisuița de maghiarisare preocupă pe toți Maghiarii deopotrivă și le servește de directivă în toate acțiunile. De aceea tot ce se proiectează și se face, are în vedere numai maghiarisarea. Știm, că pentru ajungerea acestui scop se fac colonisările, acest scop îl servesc școalele de stat etc. Tot pentru acest scop e vorba să se introducă și administrația de stat. Administrația comitatensă de acum este și ea destul de șovinistă, destul de maghiaronă, dar’ dela administrația de stat se așteaptă rezultate mai mari în direcția aceasta.

De mult, de mai bine de două decenii este proiectată introducerea administrației de stat la noi, ear’ guvernul de azi o are, așa zicînd, între primele proiecte ce vrea să le realizeze.

La ce se întinde mai nainte de toate prin administrația de stat ni-o spune clar și fără înconjur faimosul, Beksics, în un prim-articol, publicat în „Neues Pester Journal” dela 24 August. Se poate, ca articolul lui Beksics să aibă tendența a face propagandă în favorul statificării, căci pe Maghiari cu nimic nu-i poți câștiga mai ușor, decât cu punerea în prospect a mijloacelor cari au să ducă la statul național. Și cei mai încarnați apărători ai autonomiei istorice a comitatelor sînt aplicați a nu se opune la statificare, dacă prin aceasta s’ar ajunge la crearea mult vi-satului stat național.

De altă parte însă Beksics arată cercurilor conducătoare ce direcție trebuie să se deie administrației de stat, și ce scop trebuie urmărit prin ea.

Scopul național Beksics îl caracterizează astfel:

Organisația maghiarismului, cu deosebire în Ardeal și Ungaria-nordică. Administrația însă trebuie în special pe noi pe Români să ne aibă în vedere. De aceea Beksics zice:

„Nu numai în Ardeal, ci în întreg teritoriul locuit de Români trebuie să concentrăm floarea inteligenței administrative maghiare. În acest teritor administrativ națională trebuie să fie cea mai bună și mai punctuală și în privința morală se fie neexcepțională.”

După-ce astfel precisează scopul și calea, pe care trebuie să purceadă administrația de stat, Beksics revine asupra tuturor mijloacelor de maghiarisare, avînd fiecareia rolul ei și arătînd că administrația de stat poate duce mai îute la scop.

Mijlocul principal este — zice el — desvoltarea puterii ce-și are rădăcinile în ungurism, ceea-ce se poate, face prin mijloace economice și culturale. Dar’ și reforma administrației are un rol foarte important.

Și aceasta are marea avantaj, că se poate realiza repede, pe când organizația economică recere foarte lung timp. Până-cînd va ajunge la înflorire industria în Ardeal, până-cînd se va îndeplini colonisarea, pe Câmpie și pe văile rîurilor ardelen pe lângă cea mai bună intenție și nisuiță, va trece un timp mai îndelungat. Reforma administrației însă se poate realiza în anul viitor...

Ei, eată ce scopuri se au în vedere cu administrația de stat. Noi, și credem că toți Români, cari urmăresc tendențele și silințele ce le pun Maghiarii în serviciul maghiarisării, sîntem convinși, că atât pe terenul cultural, cât și pe cel economic se lucră singur pen-

tru crearea statului național. Beksics ni-o confirmă aceasta de nou și ne arată, că administrația de stat încă are să servească și să promoveze acest scop.

Pe lângă toate eforturile, cu mijloace culturale și economice nu s’au ajuns rezultate mulțumitoare. Acum se crede, că se vor ajunge prin administrația de stat. De aceea Beksics avisează administrației un rol însemnat în lupta pentru maghiarisare și stăruie indirect pentru introducerea ei. Ar fi cu un mijloc mai mult pus anume în serviciul desnaționalisării popoarelor.

Noi, repetăm, le-am știut acestea și de aceea cele-ce ni-le spune Beksics, nu ne surprind. Sîntem curioși însă ce zice cei cu înfrățirea? Fapt e, că la Arad și Beiuș înfrățirea au făcut-o Maghiarii aparținători partidului dela guvern, dar’ tot corifeii acestui partid sînt cei mai zelosi propagatori ai maghiarisării, cari vor pune și administrația de stat în serviciul acesteia.

Mangra și soții lui o știu aceasta foarte bine, și totuși fac prietenie cu astfel de oameni, o fac nu în interesul și pentru binele națiunii noastre, ci în interesul mîrșav al lor propriu.

Poporul român dela Maghiarii șovinisti de azi nu poate căpăta nimic, ce să-i fie folositor, pot căpăta însă cîtiva indivizi niște fărmituri și oase de ros...

Sibiu, 2 Sept. n.

Dușmana Românilor. Știți cine e? „Tribuna”! Așa spune „Nagy-váradi”, organul tiszaiștilor, și al înfrățirilor bihorene-arădane. Oupându-se cu un articol al nostru zice:

„Noi, finem a fi politică corectă se trecem la ordinea zilei peste un astfel de atac. Trebuie să stăm față în față cu dușmanul, — pentru-că noi considerăm „Tribuna” ca dușmană atît a Maghiarilor, cît și a Românilor.”

— Bucurați-vă înfrățirilor!

Situția parlamentară.

Lui „Deutsches Volksblatt” i-se scrie din Budapesta: „Cercurile de aici se ocupă mult cu nisuițele fracțiunii tiszaiște de a se consolida în partid parlamentar propriu. Articolul de Duminecă al lui „Pester Lloyd” care amenință cu reconstruirea cabinetului în sensul lui Apponyi, este în genere considerat ca memento la adresa lui Tisza bătrînu. Într-aceea se crede, că dl Széll va avea puțin noroc cu aceasta. Precum se vorbește, preparativele acestei fracțiuni pentru campania de toamnă au înaintat cu mult mai mult, decât ca ruptură în partidul liberal se mai poată fi încă odată reparată. Se susține a ști chiar, că în scurt timp fracțiunea tiszaiștă va eda un ziar propriu, redactat de Dr. Francisc Holtey. În comitetul de redacțiune figurează și fostul ministru-president bar. Desideriu Bánffy. Constituirea partidului ar fi să se facă pe baza unui program extrem liberal (foarte frumos!), ear’ necesitatea acestui pas ar fi să emaneze din împrejurarea, că prin fusonarea partidului guvernamental cu partidul național programul liberal al partidului guvernamental s’a deplasat total.”

Maghiarii din Deva furibundează de mînie. Bine înțeles: Maghiarii din Deva, și nu Români, deși Românilor li-s’a bătut și mîrdărit școala, în decursul adunării generale a „Astrei”, ca o insultă crudă a culturii românești.

Pricina furiei maghiare ar fi un steag, ce s’a depărtat de pe pavilionul din grădina populară, când s’a ținut acolo serata de cunoștință a Românilor. Se zice că pavilionul acela ar fi fost decorat din lăuntru cu mai multe stegulețe ungurești, ear’ afară deasemenea atîrna mîndru un mare steag tricolor

maghiar. Birtaşul în vederea seratei de cunoștință a Românilor, a delăturat toate decorațiunile acestea. Și aci zace crima contra statului. Cele mai ungurești calificative se descarcă acum, în forma unei ploti de pucioasă asupra bietului birtaş, Girsik Adolf, care spre nenorocirea lui mai e și membru în comitetul casei maghiare de acolo.

„Dăva és Vidéke” așteaptă acum ca comitetul casei să se facă datoriu, ear’ publicul se evite birul patriolului Girsik.

D’apoi cu atacul barbar asupra școalei române cum rămînem??

Echourile „înfrățirii”.

„Nagyváradi” din Oradea-mare reproduce întreg articolul nostru intitulat „Dela Arad — la Beiuș” din numărul 180 și-i face comentor foarte necăjit, zicînd că intranșigenței aruncă neghină în agrul înfrățirii, plămuite la Arad și continuată la Beiuș. La fine își exprimă speranța, că „amicii causei bune” nu se vor înfrica de atacurile acestora (adece ale celor cari nu se închină înaintea comediei cu înfrățirea), ci vor merge înainte entusiști spre „scopul patriotic”: realizarea frățietății maghiaro-române.

De altfel autorul articolului din „N-ad”, Pap János își reneagă, expres, chiar și originea românească.

Asta-i caracteristica cea mai pregnantă a înfrățirii. Un tînăr, născut din Români, crescut cu stîpîndii românești își neagă acum sub impresia înfrățirii chiar și originea.

Tolstoi și Finlandezii.

Situția poporului finlandez se agravează tot mai mult. Rînd pe rînd i-au fost luate cele mai cardinale drepturi, ear’ acum în urmă a fost reglementată și, presa finlandeză. Generalul Bobricov a introdus cea mai severă censură pentru ziare și produc tele de tipar.

Nimeni din Rusia n’a cutezat să-și ridice vocea contra politice de opresiuni, aplicată în numele și cu învoirea Țarului. S’a aflat însă totuși un bărbat, și încă un Rus, care n’a rămas indiferent față de suferințele poporului finlandez. Acest bărbat generos e genialul scriitor contele Leo Tolstoi. Nobilul conte a trimis pe fiul seu în Finlanda, cu mandatul de-a asigura pe Finlandezi de simpatile sale, și a publicat în „Petersburgskia Vedomosti” o serie de scrisori, în cari vorbește cu cea mai mare însuflețire despre cultura Finlandezilor.

Bătrînul Tolstoi și fiul seu au luat în apărare pe Finlandezi, cu riscul de-a atrage mânia puternicului Țar, asupra lor, dar’ au făcut aceasta pentru-că pe partea Finlandezilor este dreptatea.

„Familia” despre adunarea „Astrei”.

„Familia”, care a fost reprezentată la Deva prin însuși directorul ei, dl Iosif Vulcan, publică un lung raport despre adunarea „Astrei”. Eată 2 pasaje, dela început și sfîrșit, ale acestui raport:

„După splendida adunare din Seliște a Societății pentru fond de teatru român, a urmat la câteva săptămîni impositana adunare din Deva a „Asociațiunii”. Și putem constata cu bucurie, că amîndouă au reușit frumos. Deosebirea între ele a fost, că cea din Seliște a avut un pitoresc colorit popular, cîtă vreme cea din Deva a înfruntat frunțașii din mai multe părți. Succesul moral în ambele locuri a fost mare. Și dacă la Seliște s’a atins un rezultat material mai mult decît la Deva, cauza va fi fost de sigur aceea, că Societatea pentru fond de teatru nu avuse decît un singur membru la Seliște, prin urmare acolo s’au putut cîștiga mai mulți membri contribuitori, — ear’ la Deva o mare parte a celor întrușiți fiind de mult membri, cari și-au achitat deja taxele, nu s’a putut încasa atîta ca la Seliște.

Se înțelege că mai bine a fost reprezentat comitatul Hunedoarei; au fost mulți și din alte părți ale Transilvaniei, Bănatul asemenea s’a reprezentat prin cîtiva inși, din părțile ungurene s’au dus puțini, de pe la Arad n’am văzut decît un singur om.”

Din partea despre gîdina a II-a scoatem următoarele:

„Comisiunea de 5 pentru examinarea raportului comitetului a avut doi raportori. Unul, dl Andreiu Barseanu pentru partea administrativă; altul, dl Dr. E. Dăianu pentru partea literară. Ambele raporturi au sîrmit discuțiuni, mai cu seamă însă acest din urmă.

Din decisiunile luate unanim, relevăm că s’a destinat o mie de florini ca premii pentru scrieri populare, — și se nu se mai oară dela guvern cele 400 fl. pentru ajutorarea înfrățirilor de meserii.

Raportul literar, prezentat prin dl Dr. E. Dăianu, în o remarcabilă formă oratorică, a combătut lucrarea dlui prim-secretar Dr. Cornel Diaconovich intitulată „Producțiunea noastră literară în 1898” ca lipsită de fond științific și de aprecieri literare, prezentându-se mai mult ca un raport de afaceri comerciale, într-un fel nereal, jignitor și chiar tendențios. În urmă a propus ca adunarea să invite pe dl prim-secretar ca în viitor să prezente raporturi mai obiective. Punîndu-se la vot, rezultatul a fost: 20 pentru și 28 contra.

Dela stat.

Sînt pe calea peiri Sécuii din Ardeal. Decadența economică a Sécui-meii este deja un act istoric — scrie „Magyarország” de ieri. Din cauza aceasta zărele maghiare sînt pline de lamentări și stăruie, ca statul să vie în ajutorul Sécuiilor.

De altă parte „Bud. Hirl.” dela 31 August e arată, că ungurimea e amenințată în partea occidentală a Ungariei prin comitatele Vas, Pojon, Neutra, Alba etc. de elemente străine. Vin străini din Austria și cumpără moșii, desmoștenind Maghiarii. Necazul lui „Bud. Hirl.” se potențează prin faptul, că acești străini nu se maghiarisează.

Contra acestor invasi „B. Hirl.” nu află al remediu, decât carăși intervenția statului.

Până-cînd oare se mai fie statul nostru poliglot exclusiv monopolizat de Maghiarii decadenți și decăzuți?

Circularul lui Lauran.

Părintele Lăuran își face de cap, nu alta. Circularul revoltător, pe care l-am comunicat ieri, a fost comentat nițel, foarte modest, de un preot în „Unirea”. Acum Lăuran vine cu un alt circular și mai provocător, în care mustră pe bunul preot, pentru îndrăzneala sa.

Al II-lea circular.

Eată textual circularul marelui tiran maghiaron, care abuzează de încrederea bunului seu episcop, absent dela residență:

Tubiților în Christos frați! Nr. 2911—1899. Deși, în cas de nedumire, fiecare preot diecesan este îndreptățit a cere dela ordinariat cu modestia cuvenită, deslușirile necesare pentru eventuala liniștire a conștiinței sale; dar’ fiindcă ordinariatul nu pentru aceea dă ceva ordinațiune, că adresă și se aibă ce combate pe calea jurnalistică, ci ca se se acomodeze aceleia; după-ce altum încă nu e lucru cuvințios, ca ordinariatele pentru dispozițiunile sale, să se demită cu subalternii sei, în polemici jurnaliste, ci pe cei renitenți are să-i îndrume la ordine: Parochiului din Sasari, onor. Alexiu Pop, prin aceste i-se repedează îndrăzneala, cu care în nr. 34 din 26 August a. e. al „Unirea”, în numele „supunerii canonice (jurate) arhierului nostru, s’a răscolat contra dispozițiunilor circulare ale acestui ordinariat episcopesc de sub 14 August a. e. nr. 2789, pentru-că aceasta nu e nici „modestie clericală”, nici semn de „supunere canonică (datorită) arhierului nostru”. Forul apelor competent, în ordinea ierarhică, nu e publicul citor, ori-cît de ales, al „Unirea”, la care se provocă frăția sa. Demagogia și anarhia nu-și pot aroga șieși îndreptățire nîc pe terenul bisericesc.

Oradea-mare, 28 August 1899.

Dr. Augustin Lăuran m. p., vicar gen. episcopesc.

Din Bihor.

— La circularul lui Lăuran. —

Nu știu — caprițiuul neînvin al sorții, sau mafiția nemărginită a corespondenților e faptul, că de Bihor și din Bihor nu poți citi și auzi decât acuse grave, însușiri desperatoare și știri revoltătoare?! Ori-cum se fie — e fapt însă și adevăr, că acușele sunt basate, și știrile autentice. Soartea; ea poate că e caprițioasă; și corespondenții, ei încă poate că sunt malitioși; — e șod însă și foarte trist, că Bihorul acusat nu îndrăznește soartea a o învinui cu capriții, și nici pe corespondenți cu malitii. Va să zică el încă recunoaște adevărul și însemnătatea aceluor, față de cari mai potrivită găsește tăcerea profundă și păcătoasă. Și când astfel se gândește Bihorul e nespus de vinovat, căci păcatul și-l recunoaște și nu arată îndreptare. Ear' dacă nevinovat simțindu-se totuși tace și nu răspunde — înzecit de vinovat este el, căci pare a o desconsidera opiniunea publică, careia cu responsabilitate-i dădorește acela, care și el un mic atom formează din imensa mulțime, din micul for competent pentru a judeca, că un pas, sau altul, făcut eventual chiar de acusat, încât s'a făcut în defavorul și detrimentul publicului?!

Voiu înregistra și eu 2 casuri grave, voiu descoperi și eu 2 păcate, comise de un individ celebru al Bihorului, care de nenumărate ori mut și nepăsător a rămas față de acușele numeroase adresate de atâtea ori și cu atâtea dreptate persoanei lui; și care știu, că consecvent va rămâne și acuma procedurile sale neutilizabile de mai înainte! Sperăm însă, că tăcerea lui păcătoasă după meritul ei o va cumpeni o acel for, care și el chemat este în casuri de acestea a judeca, și judecăței aduse valoare a-i da!

... Earăși de faimosul Lăuran Gusti e vorba!

Nemăsurat este noianul fărădelegilor, comise de acest om; și fără de margini este cursul nemerniciilor lui. Scărbă te cuprinde când cumpenești faptele lui, și desperzi în viitorul clerului român, când și pe acest faimos om îl vezi în fruntea lui.

Gândit-am, că valul periculos al machinațiunilor lui contra binelui de obște restrîns este între păreții aluneului de Orade; gândit-am, că nesațului seu nemăsurat și-a satisfăcut cu infectarea spiritelor fragede concrete griji lui, dar' amar ne-am înșelat!

Volnicia lui nesățioasă trecut-a peste țărnițele închipute și fărădelegilor sale nouă câte le pregătise! Atac dușmănos a întentat acuma contra clerului concretizat pe un scurt timp pastoriei lui. Îndrăznit-a să ignoreze legile iubirii și cutezător să desconsiderare puterea minții sănătoasă a clerului român, demn de o mai bună pastorie! Nu s'a rușinat a adresa acestui cler, care la culmea chemării sale stă, necari produse de ale creierilor sei bolnavi, care cu indignare au fost întimpinate, și cu scărbă și cu dispreț. Sau ce altfel înseamnă și ce altfel merita pasajul din circularul vicarului episcopesc al Orăzei-mari, făcut în absența binevenită a Exc. Sale Pavel, din 14 August 1899:

„Nr. 2789 — 1899. Din acea împrejurare, că se repetese casurile când preoții diecesani, adunați altcum cu cea mai nobilă intențiune în congregațiuni distictuale, extravagând din sfera normată pentru astfel de congregațiuni; fără ca să cumpenească urmările unui pas greșit, seduși de niște analogii nenimerite, se ingerează în lucruri, cari cad afară de cercul lor de competență, și așa, în loc să presteze cauzei serviciul dorit, o

compromit aceea formal, mai virtos dacă decisiunile sale precipitate aducându-le la publicitate, ori în formă de așa numit „Apel“, comunicându-le acelea chiar și cu întreg clerul diecesan, — dau acel aspect diecesal, ca și cum în diecesă n'ar fi cine se vegheze asupra onoarei sanctuarului... etc.“ Oradea-mare, 14 August 1899. Dr. Augustin Lăuran m. p. vicar general episcopesc.

Difficile est satiram non scribere! Cetesc și recetesc acest pasaj, și-mi vine să cred că s'a tipărit numai pentru satirisarea limbei și a fraseologiei române. Atâtea rău însă se presupun numai despre Lăuran Gusti — este prea puțin. Îl cetesc încă odată (Doamne iartă!) și constat paciența nemărginită a hărții, care silită este de a suporta fără de nici o vorbă greutatea acelor prostii periculoase. Admir paciența nemăsurată a clerului român, care suferă; și-i compătimește, că siliți sunt a suferi pe acest faimos bărbat între frunții sei. Și când știu, că acest cler chemat este de a vesti evangalia iubirii și chemat este de a purta grije de poporul, pe care îl scutește, sus îmi ridic graiul meu și tare contra acestei obraznice volnicii!

Cu ce drept îndrăznești d-ta Lăuran Gusti să ataci sanctuarul neatins a simțurilor și convingerilor nobile ale clerului român?

Cu ce drept îndrăznești a desaproba, ceea ce adevărații fii ai bisericii și ai neamului și afară de ei o majoritate covârșitoare a clerului român aflat-a de bine să facă contra atacului întentat integrității și integrității lor naționale și bisericesti?!

Cu ce drept dorești octoarea părerilor scrinute a d-tale pe aceia, cari la culmea chemării lor sunt, și cu a cărora nobleță într-o linie a d-tale nu se pot pomeni?!

Și cum îndrăznești a te folosi de un act atât de nepătat, cum sunt circularele episcopicești, pentru realizarea scopurilor d-tale atât de egoiste și condamnable?!

Titlul și oficiul de vicar episcopesc și absența șefului — încă nu-ți dau drept de a trimite dorgator pentru o întreprindere atât de măreață, cum este protestarea clerului contra ajutorului de stat!

Biserica nu are, nu poate avea și nici nu suferă din procedura lor greu-ment; națiunea e mândră de protestarea lor sinceră și desinteresată — și acum spune-mi, din ce punct de vedere a fost consult și îndreptățit faimosul d-tale circular?!

D-ta, a căruia caracter pătat este cu neglijarea intereselor noastre naționale concretizate d-tale fatalitate, și pomegrit cu specula păcătoasă și vedită a mitrei episcopicești, — d-ta, care discreditat ești de întreg publicul român, — d-ta nu poți adresa astfel absolute nici un fel de instrucții clerului cu caracter nepătat! Adresat se vede acest faimos circular *primo loco* vrednicilor protopopi sătmăreni: Ciurdar, protopopul Sătmăruului, Ciuca, protopopul Supurului și Pop, protopopul Săcărului, cari dela început îndrăznit-au să iee măsuri față de avântul periculos, calificat de faimosul Lăuran de „pas greșit“, analogic nenimerite și „compromitare formală“.

Va să zică pașul greșit ar fi, că vrednicii protopopi îndrăznit-au să pertracteze în congregațiuni chestiuni, cari — după părerea lui Lăuran Gusti — cad afară din sfera competenței lor; — uită însă acest Lăuran Gusti de ceea ce mai la vale el însuși recunoaște, că „unde sunt doi sau trei adunați în numele meu, acolo sunt eu în mijlocul lor“. Ear' unde Dumnezeu lucrează, — acolo, dle Lăuran Gusti, partea d-tale tăcerea este — nu numai, ci datorită morală! Îți este alăturarea necondiționată la lucrul aceluor, pe cari Dumnezeu îi bine-

cuvântă! Și apoi înseamnă-ți bine, dle vicar, că congregațiunile distictuale — toate cu chemarea în ajutor a Spiritului sfânt s'au început.

„Pașul greșit“ al preoților sătmăreni te-a revoltat pe d-ta; ear' pașul d-tale a revoltat un cler întreg și un popor, care cu încredere și iubire neclătinată se alătură acestui cler, care secul lui a fost și este. Trebuie să recunoști deci, că indignarea d-tale pe cât a fost de neîndreptățită și nemotivată, pe atât este de păcătoasă și compromițătoare! Ură și dispreț te urmărește pretutindenea, — și când o majoritate covârșitoare astfel te timbrează, — cu ce gândiți a șterge pata, care din lucrul mânilor d-tale zilnic se nutrește?!

Cunoaștem de altminteala prea bine și intențiile d-tale, cari te inspiră la o astfel de procedură păcătoasă! Vede domnia-lui în depărtări earăși o mîtră episcopicească, și cu toată răsăd machiavelismului seu încarnat dore-ar să documenteze îndreptățirea mijloacelor sale, cari ar fi să sancționeze scopul, — va să zică — mitra!

Apelăm la *inima românească a Excelenței Sale M. Pavel*, care nu poate să rămână rece și nepăsătoare atunci, când obștea românească satisfacție pretinde pentru volnicia și îngâmfarea odio-sului vicar! Credem, că indignarea nespusă a unei poporațiuni va desvîli negura răsăd și nepăsării desăcând vîlul gros și negru, ce multe abusuri și păcate acoperit-a! Toată suflarea română așteaptă alinarea îndreptățitei indignări.

Adunarea „Asociațiunei“.

III.

ȘEDINȚA a II-a.

A doua zi am văzut și mai bine cât de mare e biserica din Deva, că acum publicul era mai rar, cu mult mai rar. Membrii „Astrei“ ocupaseră stratele, și mai formau câteva șire în naia bisericii, în fața mesei presidiale. Restul era ocupat de țărani și curioși nemembri.

Ședința s'a deschis la 10^{1/2}, cu o mică întârziere, pentru că comisiunea de 5, a raportului general, întârziara; nu-și sfîrșise încă lucrările. Această comisiune luara în localul bibliotecii parohiale, în curtea școlii. Ținuse Duminecă I. ședința la 2^{1/2} ore, și acum era de nou intrunită dela 9 ore.

Se vede cât de mult a desbătut afacerile numeroase ale raportului general și literar. Comisiunea a lucrat în plin de 5 membri, nu s'a împărțit în 2 secții, ci a ales numai 2 referenți.

Ședința s'a început cu citirea listei delegaților de față.

Eată cum a fost reprezentate des-părțimintele:

Blaj: Art. Blăjan și Dr. Maniu.
Beiuș: Ioan Pop.
Bran-Zerneck: Dr. N. Mănoiu, adv.
Brad: G. Părau și P. Rimbaș.
Brașov: Andrei Bărsănuș și Grig. Maior.

Deva: Flor. Budiu și A. Păcurariu.
D. Săn-Mărtin: V. Zehan, avocat.
Făgăraș: Vic. Macaveiu și Dr. Turcu.
Lugoj: I. Boroș, canonic.
Sebeșul-săsesc: Sergiu Medean și Onescu.

Sibiia: Dr. Vecerde.
Timișoara: Em. Ungurianu, adv.
Panciova: On. Conopan și Dr. Miclea etc.

Precum se vede nici jumătate din des-părțimintele „Astrei“ n'au fost reprezentate la adunarea generală.

Raportul dlui Bărsănuș.

A urmat raportul comisiunea generale. Antău a referat simpaticele profesor dela Brașov, dl A. Bărsănuș, asupra raportului general. Dinsul și-a prezentat raportul în scris: în relație cu mulțimea afacerilor scurte, clare, rotunzite și frumose. L-a citit calm, cu o voce dulce și cu o dicțiune curată românească, de-ți era drag să-l ascuți. La sfîrșit i-s'a și strigat însuflețit să trăiască.

Din întreg raportul se vedea, că comisiunea a examinat minuțios mai ales chestiunile importante, și cu pricepere și bărbăție a îndreptat tot ce i-se părea că ar trebui îndreptat. S'a constatat că un progres general se simte și că o vie pulsațiune de viață trece prin întreg organismul „Astrei“. Din acest fapt — zicea raportul — se vede că nădejdele generoșilor întemeietori ai „Asociațiunei“ n'au fost visuri deșerte, ci aspirațiuni legitime, ce isvoreau din suflăte curate, și urmează că lucrând cu energie și zel vom ajunge să vedem realizate nobilele intențiuni ale acestorilor.

Propunerile prezentate de comisiune au fost permise toate, unele chiar cu multă plăcere și fără multă discuțiune.

Ca de obicei, s'au exprimat mulțumiri celor care au dat câte ceva „Asociațiunei“ și s'a eternizat memoria membrilor decedați. — Acestea se înțeleg de sine.

Adunarea generală din Beiuș adusesse un conclud, ca „Astra“ să ceară dela toate consistoarele datele necesare asupra stărei școalelor, ca pe baza acestor date să se facă cunoscută reala stare a lucrurilor și să se pornească cel puțin o mișcare morală, în favoarea lor, până-ce „Astra“ va fi în stare a le ținde ajutor material. — Comitetul s'a mulțumit, se vede, cu o singură recercare, în urma căreia nu toate consistoarele au răspuns; ear' în direcțiunea indicată la Beiuș, n'a pornit nimic.

Comisiunea ia la cunoștiință cele făcute, dar' cere să se insiste de nou pe lângă autoritățile bisericesti și să raporteze și dacă nu vor răspunde toate diecesele. — S'a primit.

Propunerile dlor Alimpuș Barbu-liviciu, de a pune pe alt dat adunarea generală, și a dlor I. Baciu și I. Pop Reteganul, de a înființa din 20 fl. un fond de premii pentru poezii, comitetul le-a respins și comisia îl aprobă.

Cu vie plăcere, și cu adevărată furtună de aplauze s'a primit propunerea comisiunei privitor la subvențiunea cea de 400 fl. pentru învățacei. Adunarea își însușește principiile și punctele de vedere ale comitetului în remonstrațiunile sale față de guvern, hotărâște însă încât pentru viitor, că geloasă de independența sa, și de drepturile sale, îndrăzme comitetul ca să nu mai ceară dela guvern ajutorul avut.

Unanima și însuflețită aprobare a acestei propuneri a făcut, de nime n'a mai luat cuvântul în chestiune.

Față cu decisiunea comitetului central, de a se încorpora lăsamântul fericitului Ioan Oltean la fondul general al „Asociațiunei“, adunarea primește propunerea comisiunei, de a nu se încorpora acest lăsamânt la fondul general, ci a se administra ca fundatiune de sine stătătoare, care să poarte numele fundatorului, observând intențiunea testatorului, servind totodată și spre încurajare altor generoși.

Dispozițiunea comitetului central, ca 40% din interesele fundatiunei Oltean să se întrebunțeze pentru instituirea a patru locuri gratuite în proiectatul internat de băieți în Sibiia, se modifică în sensul, că asupra întrebunțării acestor 40%, să hotărască an de an adunarea generală. Pentru anul proximi însă să rămână în favoarea școlii civile de fete a „Asociațiunei“.

Conform testamentului lui Oltean 10%, din venitul fondului revin școalelor confesionale gr-or. și gr-cat. din Cojocna.

Ofertul făcut de comitetul central consistoriilor din Blaj și Sibiia, ca în locul celor 10% din venitul fundatiunei să primească o escontentare finală de 5000 fl. — a fost acceptat de comisiune, dar' în urma unei desbateri provocată de dl Dr. Bunea, spriginit de dl Rubin Patifa, Grig. Maior și alții s'a hotărât, ca comitetul să nu caute a escontenta școalele din Cojocna, ci să observe strict dispozițiunile testamentare și să le administreze an de an partea ce li-se cuvine.

În legătură cu asta, la propunerea dlui canonic Dr. Bunea, adunarea exprimă între vii aclamații mulțumită dlui avocat din Cluj Dr. Aurel Isac, care în mod gratuit și cu mult devotament a reprezentat „Asociațiunea“ înaintea forurilor judecătorești pentru validitatea drepturilor „Asociațiunei“ în procesul fundatiunei Oltean.

O propunere a comisiunei privitoare la publicațiile populare, — fiind de natură literară, — se trece la raportul literar, care este așteptat cu mult interes. — Despre această parte, cea mai interesantă a ședinței — în alt număr.

Revistă externă.

Procesul Dreyfus.

La pertractarea din 31 August a procesului Dreyfus au fost interesante deposițiile căpitanului Lebrun-Renaud. Acesta este căpitanul, care a asistat la degradarea lui Dreyfus, în 1895, și înaintea căruia se zice, că Dreyfus și-ar fi recunoscut vinovăția. Lebrun-Renaud a spus, că conducând pe Dreyfus în sala unde trebuia să stea până să fie îndeplinit actul degradării, Dreyfus i'a zis:

— Sunt nevinovat și aceasta o știu și ministrul. Peste trei ani va eși la iveală nevinovăția mea. Ministrul știe, că dacă am dat Germaniei unele documente, am făcut aceasta, ca în schimb să primesc documente de mai mare valoare.

Mărturisirea aceasta a auzit-o și căpitanul D'Atel, care se primbla prin odaie.

Lebrun-Renaud a repețit cuvintele acestuia înaintea unor ofițeri, cari au venit acolo, apoi le-a spus și lui Mercier, care atunci era ministru de război și președintele Republicii. Prin unii ofițeri în rezervă mărturisirea lui Dreyfus a ajuns la cunoștiința ziarelor, pentru ce președintele Perrier s'a năcăjit grozav.

Au mai fost ascultați căpitanul Anthoine, generalul Guerin, majorul Forzinetti etc. ale căror deposiții sunt agravante.

De pe la noi.

Dela raportorii nostri.

Feneșul-săsesc, 30 August n. — În noaptea de 25 August n. a. e o mare nenorocire i-s'a întâmplat economului din Feneșul-săsesc, Ioan Mage. Dinsul fiind dus la țirg la Bistrița, i-s'a băgat niște necunoscuți în casă și i'a furat din un puiuc de masă 1715 fl.

Făptuitorii au luat șolocaturile și fereastră din țînii, ear' oalele cu lapte de pe fereastră le-a pus frumos pe marginea fântănei, ce nu era departe, și așa au intrat în casă. Neputând descuria puicul în casă, au scos masa și au dus-o în grădină și au stricat-o scoțînd din ea banii.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Cei doi prieteni.

Traducere.

(Urmare).

Lungă vreme a stat Anselmo mut, cu privirile ținute la pământ. În urmă fi zise lui Lotario:

— Ai puresc, Lotario, așa cum am așteptat eu dela prietenia ta. Am împlinit într-ute sfatul tău, fă și acum ce vrei, dar' te rog să observi tăcerea, care în astfel de casuri extraordinare i-s'e impune în mod deosebit.

Lotario promise că va fi tăcut ca mormântul. Se îndepărta apoi începînd să regrete tot cuvîntul rostit, căci vedea că a lucrat nebuștește, fiindcă asupra Camilei putea el să-și răbune și fără a recurge la astfel de mijloace înfricoșătoare și infame. Începînd să condamne nepriceperea sa. Afurisea prea grabnica sa hotărîre și nu știa ce să înceapă acum, ca să nimicească cele făcute, sau cel puțin să le dea o întorsătură inofensivă. În urmă se decise să descopere Camilei tot ce s'a întâmplat și fiindcă ocaziunea nu-i lipsea, a vorbit cu ea încă în aceeași zi, între patru ochi.

Abia se întâlniră și Camila începînd: — Iubite Lotario, îmi apasă ceva înima; pare-că sînul voește să-mi poc-

nească și mirare ar fi de nu s'ar întempla lucrul acesta, când nerușinarea Leonlei merge atât de departe, că acum primește în casă pe amantul ei, prin ce onoare mea vine pusă în mare primejdie, pentru-că toți cei-cel vîd eșind din casa mea, au dreptul și libertatea se gîndească aceea ce vreau. Ce m'ăsupră mai mult e, că eu nu o pot nici muștra, nici pedepsi pentru faptul ei, căci conștiința, că ea cunoaște relațiunile noastre, m'ăsilește să tac când vîd relațiunile ei. Tare m'ătem, că de aici se va naște în cele din urmă cea mai mare nefericire ce ne poate ajunge pe toți.

Lotario credea la început că Camila se prefăcea, pentru-că el se creadă că omul eșit din casa Camilei n'a fost la ea, ci la Leonela. Când a văzut însă că Camila plînge și tremurînd în cere ajutorul, s'a rușinat de cele făcute și-și făcea amare imputări pentru precipitarea sa. Rugă pe Camila să nu-și facă prea mari griji pentru Leonela, căci va afla el mijlocul pentru a pune stavilă nerușinării ei. Îi comunică apoi ce a spus el lui Anselmo într'un acces de nebușă gelosie și cum s'a înțeles amîndoi, ca Anselmo să se ascundă în camera de armatură pentru a se convinge de necredința soției sale. O rugă să-l erte pentru nebușia sa și totodată îi ceru sfatul cum să ese din perplexitatea în care i'a adus pe amîndoi imprudența sa.

Camila se înspăimîntă de destăinuirile auzite și făcu reproșuri amare și juste lui Lotario pentru bănuiala nemotivată și pentru hotărîrea imprudentă

și nebușă, luată din acest motiv. Cum însă femeile, și la bine și la rău, știu să-și ajute mai iute decât bărbații, deși ele sînt mai puțin dextere pentru a judeca calm și cu prudență, — află și Camila la moment un mijloc pentru a eși din încurcătura aceasta, la aparență ne-descurabilă. Rugă deci pe Lotario, să întocmească astfel trebile, ca Anselmo să se ascundă încă în ziua următoare în camera de armatură, fiind ea decisa a folosi tocmă această împrejurare și ocaziune astfel, ca pe viitor se poată petrece la olaltă fără nici o frică și grije. Nu i'a comunicat planul întreg, ci i'a rugat numai, că după-ce se va ascunde Anselmo, să vină când îl va chema Leonela și să răspundă la toate întrebările astfel, ca și cum n'ar ști, că Anselmo e ascuns și aude tot.

Lotario ceru să-i comunice planul întreg, dar' Camila îi răspunde: „Nu e alt plan decât acela să răspunzi la toate întrebările ce i-le voi pune“. Se temea Camila, că Lotario nu-i va accepta proiectul, ci va propune altul, poate mai puțin bun ca al ei.

S'a despărțit și Lotario a plecat acasă.

În ziua următoare Anselmo se făcu că pleacă de nou la țeară, la amicul seu; de fapt însă s'a ascuns, așa cum îl îndemnase Lotario, ceea ce i'a fost cu atât mai ușor, că Camila și Leonela i-au ușurat din adins executat planul.

E ușor de înțeles agitația în care se afla Anselmo, știind că are să vadă

cu ochii proprii cum i-se pîngărește onoreea, și vîzîndu-se pe calea de a-și perde cel mai mare bun ce credea că-l posedă în iubita sa Camila.

Camila și Leonela, știindu-l pe Anselmo bine ascuns, au intrat amîndouă în camera de armatură. Dar' abia i-s'a pus Camila piciorul pe pragul ușii, când cu un lung suspin de introducere a început a zice așa:

— Dragă Leonelă! N'ar fi mai bine oare, ca înainte de a comite eu fapta, pe care tie nici nu i-o pot comunica, de frică să nu m'ăimpedice în executarea ei, — tu să-mi străpungi sînul desonestat cu pumnalul lui Anselmo, pe care-l cerui tocmă să-mi dai? Ba nu! Lasă, să n'o faci; pentru-că nu e just să mor pentru greșala altuia. Vreau să știu înainte, ce au descoperit ochii cutetători și nerușinați ai lui Lotario în purtarea mea de s'a obraznicit omul să-mi facă propuneri rușinatoare, prin cari nesfîrșite onoreea mea și legăturile de prietenie cu bărbatul meu? Du-te și-l chiamă, Leonelă! Negreșit e afară pe stradă și așteaptă în speranță, că-și va pute vedea realizată intențiunea infamă; dar' îl voi preveni într'un mod pe cât de tiran, pe atât de onorific. Se știe, că mai sînt femei energice și morale în Florența!

— Pentru Dumnezeu, doamnă, — exclamă Leonela, șireată și pătită, — ce vrei să faci cu pumnalul? Nu vrei doar' să te omori sau să omori pe Lotario? Și una și alta i-ar îngropa onoreea și bunul nume. Faceți, doamnă, ca și cum nici n'ați fi observat că v'a ofensat și

nu-i dați voe acestui om rău să intre acum în casă și să ne găsească singure. Nu uitați, că sîntem femei slabe, ear' el bărbat cetezător și resolut; și cum poftelile sale îl mai fac și orb și surd, ușor se poate să nu v'ă puteți executa planul înainte de a executa el aceea ce pentru d-voastră ar fi egal cu pierderea vieții. Fire-ar afurisi încrederea ce a pus-o dl Anselmo în acest om nerușinat, dându-i o putere atât de mare în casă; căci, presupunînd că-l omori, — cum cred și m'ătem, că vei face, — te întreb ce să începem noi cu cadavru lui!

— Ce vom începe? — răspunde Camila. I-l va îngropa Anselmo! Nu e decât just și corect, ca singur să-și iee oste-neala se pună sub pământ rușinea sa proprie. Grăbește deci și-l chiamă, căci fiecare moment perdut cu esitarea răspunării ofensei făcute, îmi pare a fi o nouă vătămăre adusă credinței datorite bărbatului meu!

Anselmo auzia fiecare cuvînt, și fiecare cuvînt îl pune în nouă agitațiune. Ear' când a auzit că Camila e decisa să omoare pe Lotario, nu mult a lipsit și Anselmo sărea din ascunzătură ca să împedice crima plănuită. Dar' s'a stăpînit, vîind se vadă până la sfîrșit zelul și fîrmitatea Camilei, fiind, firește, decisa să intervină la timp potrivit în cas de primejdie.

Camila leșinase într'aceasta și s'a trîntit pe patul ce se afla în cameră.

(Va urma).

De contracte și alte acte nu s'au atins.

Gendarmeria umblă după făptuitori, dar' până acum nu s'au aflat.

„Chimu“.

Făgăraș, 1 Sept. n. — Marți, în 29 l. c. pe la orele 6 după amiază aproape peste întreg comitatul s'a descărcat o furtună înfricoșată împreună cu povoiu, care a ținut cam 3/4 de oră. Între mai multe trăsnete și fulgere unul s'a descărcat asupra șurei unui locuitor din *Drăguș*, care a și ars. Vijelia a cam stricat cucuruzelor culcându-le la pământ. Timpul tot rece par'că e toamnă. Tirgurile de țeară ținute în săptămânile trecute, din cauza timpului nefavorabil au fost foarte slab cercetate.

MAI NOU.

„Paș nesocotit“.

Despre o încercare imorală de presiune morală ni-se vestește din Oradea-mare: Rectorul Academiei Bozoky promite studenților români eliminăți anul trecut, că-i reprimăște dacă declară, că *regretă pașul nesocotit* ce au făcut solidarizându-se cu *Bolcaș*.

Nu putem crede, că între cei 17 tineri s'e fie vre-un nesocotit, care s'e facă un astfel de paș.

Din Budapesta.

Ieri prim-ministrul Széll a avut o întâlnire cu baronul *Chlumetzky*, care fusese în audiență la Maj. Sa în Ischl, ear' mâne pleacă la Viena.

Cronica zilei.

Sibiu, 2 Sept. n.

Memento. 2 Septembrie: Petrecerea tineriei stud. în Lunca.

3 Septembrie: Petrecerea tineriei studioase în Abrud. — Concert în Ighiu.

3-4 Septembrie: Adun. gen. inv. din diec. Caransebeșului, în Orșova.

9 Septembrie: Terminul de petiționare pentru beneficiu la masa studenților, susținută de „Albina“.

10 Septembrie: Concurs not. în Marghita (pretura Temes-Rékás).

15 Septembrie: Termin de concurs adv. al „Sătmărenei“.

Din Băile-Herculane, lângă Mehadia, ni-se scie, că un timp admirabil atrage publicul încă și acum la finea sezonului de cură și-l țină legat de aceste locuri frumoase și de isvoarele de o eficacitate extraordinară, aflătoare aci. Ordinea și curățenia e perfectă; o musică militară bine instruită și bine condusă, distragă publicul de două-ori pe zi cu cântece alese, între cari foarte multe românești; ear' frumosul salon de cură e locul de întâlnire, ziua și seara pentru cei cu inimi tinere și cu picioare ușoare de — dans. Dintre Români se află de prezent în băi: colonelul *Pervulescu*, căpitanii *Lilescu* și *Florian*, preotul militar *Vlasa*, judele de trib. din Seghedin *Sierban* și alții; ear' din România foarte mulți. De altcum nu auzi decât numai vorbă românească. Tocmai acum se află la Băile-Herculane și ilustrul profesor universitar din Graz, Dr. *Hugo Schuchardt*, marele amic al cauzei române și membru onorar al Academiei Române din București. Un redactor al foii noastre, care asemenea se află la băile dela Mehadia, a avut lungi întrevieri cu ilustrul bărbat, care studiază torsul și fesutul la popoarele romane și spre acest scop va face excursiuni prin comunele din apropierea Băilor-Herculane. Pe la mijlocul lunii Septemvrie se așteaptă și sosirea P. S. S. episcopului *Popea*. Maghiari cam puțini și de aceea nu se prea simte — șovinismul.

Déva és Vidéke laudă foarte mult concertul „Astrei“. Vom publica în traducere raportul ei.

„**Rumânia**“ — în Asia. Cunoscutul nostru explorator dl *Teodor Burada*, se află acum în orașul *Nicomedia* din Asia-mică, aflător în golful *Astacus* și veche reședință a lui *Dioclețian*.

De acolo va porni mai departe în *Nikeia*, lângă lacul *Acanian*. Orașul acesta a fost patria istoricului *Dion Casius* și e așezat la marginea provinciei asiatice numită *Rumânia*. Nikeia e vestită, e celebră dela marelui Sinod ecumenic, convocat de împăratul Constantin, la anul 325 d. Chr. când s'a alcătuit și „Simbolul credinței“. Crezul. Din anul 1261 Nikeia se află sub dominațiunea turcească.

Dl *Burada* își va continua cercetările sale etnologice și istorice.

Praxa medicilor. Medicii din Lipsca au înaintat autorității competente propunerea, ca medicii tineri după terminarea cursurilor să fie obligați a face un an de praxă în spitale, la clinică, ori pe lângă vre-un medic de renume, cu praxă mare. Despre împlinirea anu-

lui de praxă au s'e producă atestat și numai după aceea s'e fie îndreptățiți a practica independent.

Un nou magnat român. O foaie maghiară susține a ști, că deputatul dietal *George Serb* va fi numit în curând membru al casei magnaților drept distincțiune pentru meritele câștigate ca referent al delegațiunei ungare în afaceri militare.

Fabrice nouă în Ardeal. Erarul se ocupă cu planul de a înființa în Sebeș ori în *Petrifalău* o fabrică de celuloze. Pertractările cu oficialul silvan din Sebeș în acest obiect s'întin în curs.

Un inginer din Germania zilele trecute a umblat prin Sebeș, ca s'e studieze situația, fiind trimis de o societate germană, care intenționează să înființeze în Ardeal mai multe fabrici de industrie textilă. Prima fabrică de acest soi ar fi s'e înființeze în Sebeș, spre care scop, dacă se va pute ajunge la învoială cu orașul, societatea va răscumpăra dreptul de apă pe riul Sebeșului și morile aflătoare pe el.

Post de notar. Este scris concurs pentru ocuparea postului de notar în Marghita (Margitfalva), pretura Reacșului (Temes-Rékás). Termin de concurs 10 Septemvrie.

Finlandezii, în urma măsurilor de rusificare, își părăsesc în masse patria, strămutându-se în America și Australia. În fața emigrațiilor guvernorul *Bobricov* s'a exprimat, că „las' s'e meargă Finlandezii, căci vom aduce în locul lor Ruși“.

Nenorocire. Ni-se scie: Joi, la 19/31 August mașina de îmblățit a proprietarului *Novák Péter* din Vașoia a zdrobit piciorul drept până la genunchi al zilerului *Teodor Oprea*. Nenorocitul a stat 2 1/2 ore cu piciorul zdrobit în mașină, până au isbutit a-l scoate. Venind medicul, nu l'a tăiat, nu avea instrumentele necesare, ci numai l'a legat și a sfătuit pe nenorocita lui soție s'e-l ducă numai decăt la spital la *Ienopolea* (*Borogineu*), ceea-ce s'a întâmplat în ziua următoare — Vineri.

Nenorocitul era om sirguincios, grăbit întru toate, poate — că aceasta l'a și cauzat nenorocirea — și era epitrop-primar al bisericei din Vașoia.

Invențiune nouă românească patentată. Oficial reg. ung. de patente din Budapesta sub nrul 1201—11932/1899 a patentat o invențiune românească sub numirea de „*șindile de lemn*“ cu cari se poate acoperi fără cuie și fără măiestru; — aceste șindile s'întin ieftine, ușoare, durabile, de mărime egală și acurată și obduse cu o masă colorată după plac *resistibilă contra focului și contra apei*.

Pentru etablarea unei fabrici unde s'e se pună în praxă această invențiune, se intenționează înființarea unei societăți acționare cu un capital de 100.000 fl. v. a., împărțit în 1000 de acțiuni.

Cei-ce doresc a lua parte la această întreprindere românească s'e se adreseze la inventatorul acestor fel de șindile, Ioan Baciu, preot în Sajó-Solymos, p. u. Nagy-Sajó în Transilvania.

Principele Nichita al Muntenegrului a sosit alaltăieri la Constantinopol ca oaspe al Sultanului.

Sarlah. Ministrul de culte a aprobat hotărârea autorităților din *Neoplanda*, că din cauza epidemiei de sarlah prelegerile la institutele de învățământ de acolo s'e se înceapă numai în 1 Octomvrie.

Animal antidiluvian. Cu ocaziunea săpării unei fântăni zilele trecute s'a aflat în apropiere de Sopron un schelet de 8 metri lungime, despre care profesorul *Ludovic Bella* a constatat că e schelet de rosmar (cal de mare) din epoca antidiluviană. Astfel de schelete s'au aflat până acum în Europa numai în două locuri. Unul e în muzeul din Antwerpen, ear' celalalt în muzeul din Bologna.

Inscrierile la universitatea din Budapesta, conform ordinațiunei ministrului, se încep în 14 Septemvrie și durează până în 21 Septemvrie. Testările indicelor au s'e se facă până în 24 Septemvrie, ear' în 25 Septemvrie se vor începe prelegerile. Examele însă s'au început ieri (1 Septemvrie).

Incendiu. În comuna *Zsámoly* un incendiu escat din negrija unor băieți a mistuit 10 case, 12 clădiri economice, 19 stoguri de grâu și multe animale domestice.

Cel-ce are grije de sănătatea sa, s'e bea apă amară „Francisc Iosif“, care de mai bine de 20 ani se trimite în toată lumea și este recunoscută ca singurul mijloc natural salin purgativ. Această apă se poate căpăta pretutindeni.

Știri mărunte. În Petroșnița (Caraș-Severin) Petru Peica a ucis pe fratele seu Ilie, din cauza unei certe.

— În Nizza făptuitori necunoscuți au furat din villa familiei Tremita prețioase în valoare de 300.000 de franci.

— Ioan Clepan și Moise Albu din Flzeș puneau lumea la cale în cărmăna satului. Nevindu-se în păreri, Clepan a tocat pe Albu în cap cu o furcă de fer și l'a ucis.

— Comuna Aliuș (Elesd), sfârșindu-se boala de porci, a fost absolvată de sub carantină.

— Contele *Gavril Zichy*, membru al casei magnaților, a răposat la moșia sa din Várpalota.

Tribuna Literară.

„Astra“ și arta.

— Concertul dela Deva. —

Sibiu, 2 Septemvrie n.

Rar am văzut un concert cu program așa de bogat, variat și artistic, ca cel dela Deva; bine înțeles, concert românesc și aici la noi, în patria suferințelor, de unde se refugiază, cum numai pot, toți poezii, toți cântăreții, toți artiștii. S'au adunat aci, la chemătorul glas de mamă al unei distinse femei române aproape toate forțele tinere, cari înseamnă la noi o viață de artă în dezvoltare. Un cântăreț cu renume — azi la opera din Berlin; — o cântăreață bună, fiică a Maramureșului — azi stabilită în Budapesta; — o violinistă vestită, fiică a Munților, cari au ascultat doine din fluierul istoric al lui Iancu; — o tinăre pianistă, absolventă a școalei din München, metropola artelor frumoase și doi tineri, compozitori, cari ambii arată talente și promit un viitor mai bun muzicii noastre naționale; — toți și toate, cele mai distinse puteri tinere pe terenul artelor s'au adunat la Deva, și sub stindardul „Astrei“ au cântat și ne-au încântat, și ne-au îndulcit sufletul amărit de miserie zilnice, și ne-au desțepat nouelulsi, ne-au presărat nouă speranțe în urma pustului, ce s'a lăsat din toate părțile.

Eată ce a făcut „Astra“ și pe acest teren. A dat prilej, ca Românii din toate părțile să vadă că ce puteri are poporul nostru, pe toate terenele vieții, și s'e iee o nouă întărire a credinței și încrederii în vitalitatea poporului nostru. Ear' străinilor le-a dat și lor prilej să ne vadă și cunoască și din acest punct de vedere.

Au rămas mulțumiți Românii și uimiți străinii de ceea-ce au văzut și auzit.

Ear' eu m'am gândit, că nu e bine ca numai noi, cei puțini dela Deva, să știm de această frumoasă concertare a puterilor artistice românești, ci toți din toate părțile românismului să cunoască, cât de cât, că Românii din Transilvania și Ungaria au și ei talente de tot felul și se știu insufleși pentru tot ce e nobil și frumos.

În acest scop am rugat pe mai mulți tineri din frumoasa gardă ce am văzut la Deva, să descrie și să prezenteze marului public românesc pe toți *concertanții dela Deva*, cari ne-au făcut atăta plăcere și atăta cinste.

Am promisiunea mai multora, că și vor da concursul la această operă de propagandă, ba unii s'au și achitat.

Le predau cuvântul.

Dr. E. Dăianu.

Concertanții nostri.

D-șoara *Valeria Pop*.

Concertul „Asociațiunei“ din Deva a fost un răsărit primăvăratec de viață artistică. Diletantismul cercurilor noastre sociale a fost pentru prima-oraă învins de o ceată dibace de măiestri. Nici-când n'a purtat programul unui concert român un conținut de puteri mai îmbelșugate. După o monotonie sârbădă s'a ridicat o tinăre generație în fruntea mișcării noastre musicale.

Fântănele muzicii noastre populare au rămas până acum puțin cunoscute. Am avut puțini, cari s'e afunde găleata în adâncimile curate, pentru a scoate apă vie și a potoli setea sufletească a inteligenței noastre în forma unei predări artistice. Pășirea în publicitate a rutinatelor artiște și artiști dela concertul „Asociațiunei“ în Deva demarcă o nouă eră de progres. O perspectivă largă s'a deschis în sinul viitorului, care promite o rodnică propășire.

Una din concertantele îndemânate a seratei a fost simpatica domnișoară *Valeria Pop*, din Pesta. Absolventă a conservatorului și a primului curs de operă, dinsa a dat în tot anul concursul ei de muncă la petrecerile festive dela societatea „*Petru Maior*“. Tinăre artistă e cunoscută și dela concertul „Asociațiunei“ din *Beiuș*, și dela alte petreceri musicale din Cluj și Arad, ca o grațioasă trubadură.

Vocea-i mulcomă de sopran are un farmec original. Un colorit sătul prezentă ea în pronunțarea tonurilor. La modulațiunea și cadențele de glasuri se observă școala înaltă de musică. Nu o tehnică măiestrită, ci o rutinare spiritualizată. Tot sunetul e cald, ca o vorbă dulce de iubire. Din taina unei pasiuni sincere isvorește ori-ce șoaptă

a ei. Nici un semn de cochetărie nu te conturbă în dispoziția de privitor. Siguranța în pășirea artistei însuflă o satisfacție calmă.

Aria din „*Profetul*“ de Meyerbeer (nr. 7 din program) arată scala bogată de note, asupra căreia dispune vocea elastică a domnișoarei *Valeria Pop*. Tonurile erau bine pronunțate și departe trimise, fără nici o sforțare ori tipet. Are un fel simplu de predare, cu nici un aer de frasă.

Înălțimea succesului a ajuns-o simpatica artistă în cântecul popular „*Sol-wejgslied*“ de E. Grieg (nr. 6). În bucata aceasta ese partea prețioasă a sopranistei mai tare în relief: lirismul rustic. Un suflet plin de gingășie vorbea din doina dornică. Naturalitatea predării te transporta la marginea unui *fjort* pacinic, unde pare-că zărești pe adevărata copilă țărăneasă, mergând cu urciocarele după apă, cântându-și dorul, departe în monotonia naturii nordice. Poesia e plină de patimă și sentiment. Rafinata trubadură a știut înghimba o mărturisire proprie de viață natală în producțiunea aceasta străină. Sfirșitul deliciosului cântec 'mi-a reamintit cu o senzație blândă strofele poetului:

„Und welche schönen Lieder!
Ein Bild der Anspruchlosigkeit
Schaust du zu mir hernieder.“

O geh nicht fort, du Säng' er du,
O harre noch ein Weilchen,
Mir klinget dein Lied, als hättest du
Die ganze Brust voll Veilchen.“

După un ropot lung de aplause urmează succesa compoziției a lui *Șorban* „*Ultima dorință*“ și „*Mugur mugurel*“ de *Dima*. La predarea acestor două cântece drăgălașe a eșit la iveală și nuanța dramatică a *sopranului*. Motivele wagneriane au atins coarde noi în sinul debutantei. În piesele de față s'a fost adăncit cu toate fazele sentimentului seu. Textul și melodia erau împreunate, contopite și ridicate la gradul unei frumșee particulare. Artistă în înțonarea naturală a cânturilor părea a fi singură o harfă sonoră. S'a putut vedea și aci că arta nu e un ram de vocațiune, ci o însușire individuală.

Spiritul personal al trubadurei a ridicat vedit valoarea compoziției domnului *Șorban*, ear' mult dionitul „*Mugur mugurel*“ a cucerit publicul mai ales prin virtuozitatea virginală.

Singur numai cu mintea nu e nime artist. Fără mișcarea inimei își perde ori-ce product musical efectul. Unde lipsește căldura sincerității rămâne numai arta mecanică.

Creșterea musicală a domnișoarei *Valeria Pop* se bazează exclusiv pe o individualitate pronunțată. Personalitatea artistei face impresia unui talent care a trecut prin mai multe evoluțiuni de coacere. Ceva potolit și liniștit, atât în figura exterioră, cât și în firea vocii, ridică impresia artistică a privitorului la un interes viu. Aplausele furtunoase care s'au adus eleganteri cântărețe s'înt documentul cel mai sincer despre plăcerea generală. Experiența a arătat, că vocea totală și unanimă a publicului e mai întotdeauna dreață.

Pe un teren unde afecțiunea aprecierii e atât de excesivă, domnișoara *Valeria Pop* va aduce împreună cu tovarășele ei debutante, folosuri prețioase.

Causele decaderii muzicii s'înt concertele și teatrele rele. Concertul „Asociațiunei“ din Deva a fost o glorie a artei asupra diletantismului, care a timpit în mare parte gustul straturilor noastre sociale. Un turneu artistic prin orașele românești ar fi o întreprindere culturală de o importanță însemnată. Avem lipsă, e curată necesitate de cultivarea gustului extetic literar și artistic, ceea-ce nu s'ar pute realiza pe o cale mai simplă, decât prin aranjări de concerte bune, în diferitele orașe locuite de Români, concerte a căror reușită s'e afle în ziaristică un echou fidel. Și nime nu ar fi spre acest scop mai mult chemat ca domnișoara *Valeria Pop*, cu consoatele sale d-șoare *Adelina Piso*, *Olivia Bardosi*, apoi dl *Dămian* și *W. Șorban*, învingători dela rapsodia strălucită din Deva.

Traian Mihail.

A apărut:

Idei fundamentale în economia politică și o nouă teorie sociologică, de *Ioan Socaciu*, profesor în Brașov. Editura proprie a autorului. Brașov, tipografia A. Murășianu 1899. Prețul 65 cr.

POSTA REDACȚIUNEI.

Bohemul W. în Deva. Har Domnului, că avem raportul la mână. Va urma în alt număr. Până acum numai dl T. M. a răspuns în sarcinării luate. „Ordinea de zi“ am cetit-o cu mult interes și plăcere. Nu se va publica, dar' poate se va folosi. Trebuie s'e v'e gândiți a înforma lumea românească: ce-s *boemii*, și ce-s *secesiuniști*. Ea știu numai de *Cehi* și *disidenți*... Sau cum?

Dlul **I. Pop Reteaganul**. În cele privitoare la redacție de acord. În celelalte vom vedea. În tot casul așteaptă răspuns.

Dlul **R. P.** în A. I. Primit cu mulțumită.

Sosiți în Sibiu.

La 2 Septemvrie n. 1899.

Hotel „Împăratul Romanilor“: d-na Orendi din Sighișoara, Dr. *Mihályi* din Sighetul-Marmăției, Dr. *Truța* din Arad, advocați; *Buzdugan*, arăndator, Maior, preot, din Roșia-montană; Dr. *Büchler* cu fiul, *Laszlo* cu fiul, din Hunedoara, privatieri; *Löw* cu soția, geometru din Medias; Dr. *Elekes*, medic din Sebeșul-săsesc; *Kosteha*, *Pollak*, *Rott*, *Fischer*, *Levin*, *Schreiber*, din Viena, *Schrotter*, *Drăgan*, din Budapesta, *Körösy* din Cluj, *Mesko* din Csik-Madefalva, comercianți.

Hotel „Neurhrer“: Dr. *Ionescu*, avocat din Caransebeș; d-na *Boskor* cu fiica, privatieră din Cluj; *Dosztal* cu soția, notar din Bruiu; **Hotel „Meltzer“**: Pop cu familia, proprietar din Sebeșul-mare; *Gina Goldfarb* din Cluj, Mănaștereanu din Rîmnic, privatieri; d-na *Rinezmaul*, *Margareta*, *Püspöki*, din Kis-Örön, *Böszörmenyi*, preot din Salonta-mare;

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrieu Baltes**. Proprietar: Pentru „*Tipografia*“, societate pe acțiuni: **Iosif Marschall**.

Anunț.

În cancelaria subscrișului află la moment aplicare

un scriitor

cunoscător de afaceri advocațiale, pe lângă condițiuni favorabile.

Doritorii de a ocupa acest post s'înt rugați a se adresa subscrișului.

Hațeg, în 1 Septemvrie 1899.

Dr. Gavril Suciu,

advocat în Hațeg.

[270] 1—1

Un candidat de advocat

cu praxă,

află imediat aplicare, sub condițiuni foarte favorabile, în cancelaria avocatului

Dr. Octavian Russu

în Sibiu. [249] 3—3

Med. univ.

Dr. Alex. de Vaida-Voevod,
medic român.

[231] 14—15

KARLSBAD,

ALTE WIESE, „GOLDNE KRONE“.

Apa amară purgativă „Francisc Iosif“

premiată cu 10 medallii de aur și în urmă singură premiată cu marea medalie millenară.

Domnul profesor Dr. *Purjesz Zsigmond* analisând numita apă zice:

„Apa amară purgativă

„Francisc Iosif“

o întrebuiunț totdeauna bucuros în casuri corespunzătoare, de oare-ce efectul ei de obicei se prezintă fără nici o apariție secundară neplăcută.

Cluj, Augst 1897. [116] 14—25

Prof. Dr. *Purjesz Zsigmond* m. p.“

Se capătă în tot locul.

Directiunea în Budapesta.

Deschidere de prăvălie.

Am onoare a face cunoscut onorabilului public, că 'mi-am instalat în piața de aici:

strada Cisnădiei nr. 43

prăvălie de primul rang, bine asortată cu marfă de

covoare de Brünn, depou de fabrică

în mare și în detail.

și fiind în poziția de a pune la dispoziția publicului tot felul de marfă din bransa aceasta cu prețurile fabricii, rog pe onor. public să-mi onoreze

accest nou etablissement

cu prețurile lui comande.

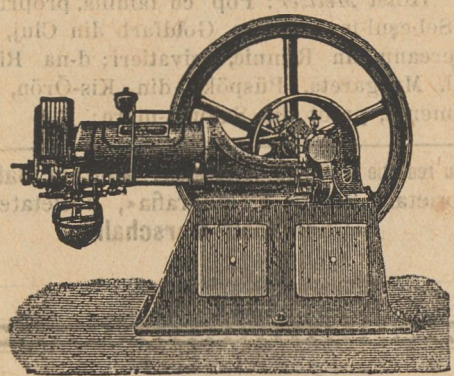
Cu distinsă stimă

Beni Menyász,

depou de covoare de Brünn,

strada Cisnădiei nr. 43.

[245] 6-8

Important pentru toți!

Prin sentința legală de dare a benzinei pentru lucrări industriale, precum și pentru economie este renumitul nostru

motor original „Otto“

pentru benzină

cea mai ieftină putere motorică.

Langen & Wolf

fabrică de motor,

Viena, X., Laxenburgerstrasse 53.

Locomobilul benzin „Otto“

este cea mai bună și cea mai ieftină putere motorică, pentru ori-care economie.

Fără mașinist, fără schintei, fără nici un pericol de foc.

Informațiuni, prospecte etc. gratis.

[159] 14-52

Representant pentru Transilvania: **Andrei Török**, fabrică de mașini agricole, Sibiu.

500 florini plătesc celui-ce va mai căpăta vre-odată durere de dinți ori fi va mirosi gura după-va va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 32 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). Erezii A. Bartilla (E. Winkler), Viena 19/1. Sommergasse 1. Să se ceară pretutindenea apărea de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimite 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco; 16 sticle cu 4 fl. 50 cr. franco. În Sibiu: la C. Müller, apotecar la „Vultur“, în Piața-mare și la apotecarul H. Nrich, Piața-mică nr. 27. [266] 1-10

În viața întreagă

nu vi-se mai dă rara ocaziune de a putea avea pentru

numai 3 fl. 50 cr.

următoarea grandioasă colecție de obiecte:

15 obiecte 3 fl. 50 cr.

15 obiecte 3 fl. 50 cr.

1 Orolog de buzunar reform-anker-remontor, umblând punctual, cu garanție de trei ani.

1 lanț de aur din aur pur.

2 inele imitațiune de aur, în cel mai nou fel de imitațiune.

2 butoni de manșete, aur-duble galoșat cu incuetoare mecanică.

1 foarte frumos ac de broș pentru dame

3 chamișete (butoni de cămașe).

1 buton-patent pentru guler de cămașe.

1 foarte elegant ac de cravată.

1 tioc (cutie) pentru orologiul anker.

1 oglindă de buzunar în etui.

1 ac pentru bluze, aur de fațon.

Toate aceste 15 obiecte de bijuterie la oalăță cu orologiul anker-remontor costă numai

3 fl. 50 cr.

Trimitere se fac fiecăruia pe lângă rambursă (Nachnahme).

În cas de a nu conveni obiectele, banii se vor restitui cu cea mai mare promptitudine, așa că pentru cumpărător este exclusivă orice riscare.

Se capătă exclusiv numai dela firma de ciorănicărie.

Alfred Fischer,

Viena, I., Adlergasse nr. 10.

Se caută

un institutor cu diplomă

pentru [268] 2-5

școala catolică cu 4 clase

din Sinaia (România).

Se cere știința limbii române, asemenea și a limbii germane, pentru cl. I și cl. II.

Pentru informațiuni a se adresa la

Direcțiunea școlii catolice.

Sinaia, Bulevardul Ghica nr. 11.

Picant amuzant și interesant.

e nou inventatul

Auto-Cinematograf

(fotografiile vii)

cu care fiecare poate pune numai decât în mișcare vie figură. Fiecare aparat conține 47-86 fotografii instantanee. Complet 20 cr. 1. În lunile de miere.* 2. Dansatoarea (Cancan à la Paris). 3. În sfârșit singuri. (Nuit de nocce.*) 4. Pe trapez (în tricott). 5. Mireasa.* 6. Tu presimți (Sărutare prin sugestiune). 7. La Puce.* 8. Susana în baie.* 9. Secretele boudoirului.* 10. Libertinul de noapte.* 11. Model (Intimități din atelier*) etc. etc. Expediție cu rambursă. 3 aparate 60 cr. 5 aparate 90 cr. 10 aparate fl. 170. 20 aparate fl. 320. Mai puțin decât 3 aparate nu se expediază.

* Numerii acestia numai pentru bărbați.

Alfred Fischer,

Viena, I., Adlergasse nr. 10.

TENȚIUNE!

P. T.

Subscribul tmi permit a face cunoscut on. public, că 'mi-am completat restaurantul, din Piața-gărei nr. 1, prin deschiderea unei

Cafenele

și sunt în plăcută poziție a putea servi p. t. oaspeților cu beuturi proaspete și bune, mâncări calde, cum și cu prăjituri și răcoritoare de tot soiul; mai departe, s'au la dispoziție odăi pentru pasajeri, solid aranjate

Biliard de sistemul cel mai nou.

Rugând pentru binevoitor sprigin, semnez

cu distinsă stimă

Martin Schmidt,

restaurator și cafetier.

[267] 2-3

Anunț.

Am onoare a aduce la cunoștință onorabilului public, că am deschis un

ATELIER DE CROITORIE

în Sibiu, strada Urezului nr. 11.

În atelierul meu se găsesc tot felul de vestimente bărbătești precum și reparaturi cu prețurile cele mai moderate, în timp scurt și prompt.

Sperând că onorabilul public mă va onora cu prețurile comande, mă recomand binevoitorului sprigin

[264] 1-3

Dumitru Mitoc,

maiestru croitor.

Prăvălie de obiecte aparținătoare păpucăriei și de reuiste de atelier.

Tot felul de pielării lucrate.

Articoli ce se țin de păpucărie și reuiste. Apreturi de piele, lack, vachs, ață și spagat

recomandă on. public și militarilor în marfă bună recunoscută și cu prețuri cât se poate de ieftine, în detail și în mare, firma comercială

I. Gottstein's Sohn.

(Proprietar, Adalbert C. Gottstein) în Sibiu, Piața-mică nr. 5.

Spre deosebită atențiune.

NOU!

Nu mai purta d-ta papuci fără cupțușeala de talpă de Asbest a lui Dr. Högyes, brevetată.

Să ne apărăm picioarele de frig, umezeală și răcire.

Să ne păzim de falsificate!

Nu mai talpele provăzute cu această vignetă de brevet stă v.ritabile.

Nu mai există dureri de picioare!

Nici bătăături, nici sudori de picioare, nici îngroșarea pielii, nici ferbințeli.

După scurt timp de purtare, cei cari își provide papucii cu cupțușeala de talpă Asbest de a lui Dr. Högyes, brevetată în întreaga lume, capătă umblat ușur.

Prețurile:

Talpi de neșp, părechea 40 cr., talpi de Asbest de țesătură simplă 60 cr., de grosime dublă 1 fl. 20 cr.

Că cupțușeala de talpă Asbest e excelentă, dovedește mai mult faptul, că armatei comune ces. și reg. și honvezimei reg. ung. s'au furnizat până acum 22.500 părechi.

O păreche de talpi de Asbest, chiar și la cel mai apăsător umblat ține un an de zile.

Spedare numai cu rambursă, ori pe lângă plățirea anticipativă a banilor.

Deslușiri, prospecte și declarațiuni de mulțumită, gratis.

Venzători mai departe, pe lângă condițiuni mai favorabile se caută.

Fabrica de mărfuri de Asbest — societate pe cuote.

Comande din afară se execută cu îngrijire. Spedare cu rambursă.

Pentru venzătorii deosebită reducere de prețuri.

Declarațiuni de recunoștință.

Oficiul marelui de curte a Alteței Sale Arhiducelui

Leopold Salvator.

Fabrică de mărfuri de Asbest.

Alteța Sa ces. și reg. Arhiduce Leopold Salvator este extraordinar de mulțumit cu papucii cupțuși cu talpă de Asbest. Alteța Sa a întrebuințat acești papuci la excursiuni mai lungi și a simțit, că picioarele nu i s'au oboșit așa, cum în alți papuci ordinari s'ar fi oboșit. Trimite o păreche de papuci pentru venț, ca după modelul aceluia să facă alții cupțuși cu talpă de Asbest, la același păpucar și apoi să-i trimită aici.

Credem, că acești papuci de vențoare vor fi tot așa de buni și corăspunzători, precum au fost papucii de salon.

Agram, la 8 Iulie 1898.

Krahl,

capitan de husari.

Postul ministru-president al Ungariei, president al judecătorei administrative, scrie următoarele:

Stimate ale Doctor!

Papuci cu cupțușeala de Asbest s'au dovedit a fi excelenți, umblu firm și nefericit; toate durerile în picioare 'mi s'au sfârșit, așa că — așa cred — boala mea de picioare nu mai are lipsă de nici o cură medicală.

Îți mulțumesc pentru binevoitorul sfat

Danoș, la 17 Septembrie 1897.

stimător:

Alexandru Wekerle.

Prăvălie de obiecte aparținătoare păpucăriei și de reuiste de atelier.

ATENȚIUNE!

PUBLICAȚII INSERATE!

Reclama este sufletul întreprinderilor.

Calea îmbogățirii pardoșită-i cu reclame.

Vreați să aveți comande numeroase?

Publicații inserate în

călindarele ce apar în

Tipografia noastră!!

Cele mai potrivite și mai cu succes reclame se fac prin inseratele publicate în călindare. Un an întreg stă reclama D-Voastră pe masa multelor mii de cetitori ai călindarelor și astfel comanda trebuie să urmeze.

Publicații deci inserate în:

Călindarul Poporului

pe anul 1900

și în

Almanachul învățătorului român

pe anul 1899/1900.

Amendouă călindarele aceste apar în curând în tipografia noastră.

Băncile, societățile comerciale, comercianții, meseriași și toți întreprinzătorii își fac cea mai bună și mai mare reclamă dacă publică inserate în Călindarul Poporului.

Autorii de cărți didactice și literare, librarii, editorii de cărți și toți întreprinzătorii își fac o însemnată reclamă dacă publică inserate în Almanachul învățătorului român.

Prețuri foarte moderate.

Executare tehnică neîntrecută.

La inserate pe mai multe pagini dăm rabate însemnate.

Inserate mici și cele de o pagină le socotim cu 2-6 fl.

Tot ce privește inseratele atât în Călindarul Poporului cât și în Almanachul învățătorului român se se adresează la

„Tipografia“

societate pe acțiuni în Sibiu (Nagyszeben).